

Pensioen in Eigen Beheer: stand van zaken

Op 23 maart 2016 heeft de Vaste Kamercommissie Financiën Staatssecretaris Wiebes (hierna Wiebes) “groenlicht” gegeven om het wetsvoorstel aangaande het afschaffen van het Pensioen in Eigen Beheer (PEB) verder voor te bereiden.

Voorafgaand hieraan heeft Wiebes op 16 maart jl. het verslag gestuurd van een schriftelijk overleg inzake PEB waarin hij naast het Oudedagsparen in Eigen Beheer (OSEB) ook uitgebreid ingaat op de afkoopvariant.

Tijdens het overleg op 23 maart 2016 hebben de verschillende leden van de Vaste Kamercommissie Financiën verdiepende vragen gesteld in relatie tot dit verslag. Deze vragen hebben onder andere betrekking op de gevolgen voor de BV's die onder water staan, de positie van de partner van de DGA en de gevolgen voor de DGA die gescheiden is. Wiebes heeft toegezegd deze vragen met twee weken te zullen beantwoorden. De beantwoording is geen uitstel voor het voorbereiden van het Wetsvoorstel aangaande het afschaffen van het PEB. Volgens de planning zal dit per 1 januari 2017 een feit zijn.

Voor de reeds bestaande PEB's wordt een afkoop mogelijkheid geboden op basis van de fiscale voorziening in combinatie met een spaarvariant. Een voortgezette opbouw in de vorm van een OSEB acht Wiebes niet wenselijk. Ook de leden van de Vaste Kamercommissie zien geen noodzaak voor een voortgezette opbouw van een oudedagvoorziening in eigen beheer. Sterker nog, de Fiscale Oudedagsreserve (FOR) voor de zelfstandig ondernemer zou de volgende faciliteit kunnen zijn die opgeheven wordt.

Bij het formuleren van het Wetsvoorstel moet Wiebes rekening houden met de positie van de partner van de DGA, de BV's die onder water staan en de van de echt gescheiden DGA's. Het stoppen van de PEB opbouw samen met de afkoop en de spaarvariant moeten het dividendslot dat nu bij veel BV's een pijnpunt is opheffen. Daarnaast zullen liquiditeits- en de solvabiliteitspositie van de BV's verbeteren.

Afkoop variant

Bij deze variant worden de pensioentoezeggingen op fiscale grondslagen gewaardeerd. Feitelijk wordt de commerciële waarde gelijk aan de fiscale waarde. Vervolgens wordt 70% van de fiscale waarde in de belastingheffing betrokken. Dit percentage is overigens voor sommige politieke partijen nog een punt van discussie. Over 70% van de fiscale voorziening wordt maximaal 52% Loonheffing geheven zonder revisierente.

De afkoopvariant lijkt vooral interessant bij kleine pensioenverplichtingen (DGA's die na een korte periode zijn gestopt met pensioenopbouw). Dit zijn onder andere spijtoptanten of DGA's die aan een andere externe regeling moesten deelnemen. Dit soort rest pensioenverplichtingen kan met een afkoopvariant goed opgelost worden en het schoont de PEB's op. Bovendien zijn er veel DGA's die in de uitkerende fase van hun BV af willen, maar het pensioen niet kunnen afstorten omdat zij de commerciële waarde daarvoor niet hebben.

Het afrekenen, zoals door Wiebes als zeer voordeling voor de DGA's wordt voorgesteld. De DGA moet wel direct met de fiscus afrekenen. Het PEB geeft juist uitstel van belastingheffing. Een DGA zal niet zomaar een pensioenverplichting afkopen en direct met de fiscus afrekenen. Hij mist een liquiditeitsvoordeel en er daadwerkelijk voor lenen is al helemaal niet zakelijk gedacht. Bovendien is het lenen om een fiscale claim te financieren beslist niet makkelijk en het is de vraag of het zakelijk is. Banken en andere geldverstrekkers zullen daar niet snel aan mee werken. Het is de vraag of Wiebes niet een te rooskleurig beeld van de afkoop voor ogen heeft. Van de fiscaal aantrekkelijke afkoop van de loonstamrechten in 2014 is tenslotte ook niet op grote schaal gebruikt gemaakt.

Voorafgaand aan onze uiteenzetting, hechten wij eraan om op te merken dat er voor beide varianten een vergelijkbare overgangsproblematiek aan de orde zal zijn. Deze problematiek richt zich vooral op de DGA's die in het verleden gescheiden zijn en DGA's die nu in een echtscheidings situatie verkeren. In mindere mate is de problematiek ook aan de orde voor DGA's die niet in de hiervoor genoemde situatie verkeren, maar in deze gevallen is reparatie via het huwelijksvermogensrecht mogelijk.

Spaarvariant

Naast de afkoopvariant zal er een spaarvariant mogelijk zijn. Deze spaarvariant is niets anders dan de huidige fiscale voorziening die omgezet wordt in een soort OSEB, maar dan premievrij. Met andere woorden er vindt geen opbouw meer plaats anders dan in de vorm van oprenting.

Bij de spaarvariant worden er dus geen liquiditeiten aan de onderneming op het omzettingmoment onttrokken. De DGA/BV rekent niet af met de fiscus. Ook in dit geval is het dividendslot voor veel DGA's opgeheven. DGA's die een BV hebben die onder water staat of die simpelweg nu niet met de fiscus willen afrekenen, kunnen kiezen voor de spaarvariant. Een premievrije OSEB.

Positie partner

De partner heeft in de huidige PEB rechten. Deze rechten worden door het vigerende huwelijksvermogensrecht bepaald en bij echtscheiding door de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding (hierna Wet VPS).

DGA's en hun partners zullen afspraken moeten maken over het prijsgeven van rechten. Indien huwelijksvoorwaarden een bepaling over pensioen bevatten, maar misschien nog wel meer indien zij dat niet bevatten, raakt de partner van de DGA rechten kwijt, indien zij instemt met een omzetting naar de premievrije OSEB of bij afkoop. Dit geldt voor het recht op partnerpensioen, maar bij echtscheiding ook voor het recht op een deel van het ouderdomspensioen.

Wiebes heeft het over een mogelijkheid van een Wet Verevening OSEB bij Scheiding (Wet VOS). Dat is een prima suggestie, maar deze wetgeving valt onder een ander ministerie.

DGA's die reeds gescheiden zijn of op dit moment in een echtscheiding zijn verwickeld, hebben een groter probleem, aangezien zij al afspraken hebben

gemaakt of aan het maken zijn zonder dat er rekening is gehouden met de veranderingen van het PEB.

Kortom er wordt veel creativiteit en advies verwacht van de adviseur voordat het PEB-dossier is afgerond.

Tot slot

Een ruime overgangstermijn is gewenst omdat veel DGA's een deel van het pensioen bij een verzekeraar hebben ondergebracht. Het verzekerd kapitaal bij een verzekeraar kan niet worden omgezet in OSEB. Daarvoor zal het eerst terug moeten keren naar de BV. Dat kan alleen nog in 2016 want in 2017 is de BV geen toegestane pensioenverzekeraar meer. Een overgangstermijn in 2017 zou dit kunnen oplossen.

Deze overgangstermijn is mede van belang voor de nieuwe afspraken die ex-partners kunnen en willen maken en voor wie er extern een pensioenverzekering gesloten is.

Het voorgaande is slechts een beknopte samenvatting en weergave van de stand van zaken op dit moment. Het overgangsrecht en met name de oplossingen voor de partners, gescheiden DGA's en de gedeeltelijk extern verzekerde pensioenen zullen een uitdaging zijn voor de pensioenadviseur.

Tijdens het pensioenseminar OP & TOP Pensioen op 20 april aanstaande gaat Ingrid Leene uitgebreid in op de juridische en praktische problemen van het PEB-dossier voor de adviespraktijk van de pensioenadviseur. Ingrid Leene is als pensioendeskundige en registermediator directeur van Get Smart Pensioenconflicten. Daarnaast is zij managing partner van Sapere Aude Online, de ontwikkelaar van pensioenverdelingssoftware voor de adviesmarkt. Zij is als gerechtelijk deskundige geregistreerd bij het Landelijk Register Gerechtelijk Deskundigen en bestuurslid van de Nederlandse Orde van Pensioendeskundigen. Ingrid staat professionals en particulieren bij in situaties waarbij pensioen en pensioen gerelateerde producten in een conflictsituatie een rol spelen zowel nationaal als internationaal.

Lees meer over het Pensioenseminar OP & TOP op www.pensioenseminar.nl